

Nedokučive tajne proroka Jeremije

---

u Jr 33

Uskrsnu (Ps 95)

D Hm G A Hm G A D

Us - krs - nu Go - spo-din, A - le - lu - ja! Us - krs - nu ka-ko re - če!

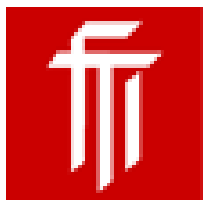

Nedokučive tajne proroka Jeremije

(usp. בצרות *b^ešurôt* 33,3)

Spasenje iz propasti u Jr 33

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije
ak. g. 2025./26. ECTS 6
ponedjeljkom i srijedom u 10:15

Proroštvo i apokaliptika

amdg.eu → nastava → FTI

**Pregled (prezentacije), tekstovi, audio- i
videozapisi...**

Božo Lujić, *Starozavjetni proroci*

Granice i dijelovi teksta

- *Granice u Jr 33,1.19.23:*
- וִיְהִי דְבַר יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ –
proročka formula
- “I dođe riječ... Jeremiji” (v1.19.23)
- → Tri dijela: v1-18.19-22.23-26
- *Granice u 32,1; 34,1*
- “Riječ koju יהוה uputi...” 32,1; 34,1
- (naslov) → cjelina: Jr 32s
- *Veza s c32: המטרה החצר mjesto radnje 33,1 ← 32,2.12*
- “tamničko dvorište” 32,2.12; 33,1
(usp. c37; 38,6.13.28; 39,15)
- *Dolazak Božje riječi נִתְּנָה šenît (33,1):*
- “drugi put”

Unutarnje veze

- *Zajednička tema:*
Jr 33,15.17.21s.26

- דוד “David” 5x

- + dodatak u 2. i 3. dijelu (21s.26)
- 1. dio (v1-18): v15.17
- 2. dio (v19-22): v21.22 + עבדי “sluga moj”
- 3. dio (v23-26): v26 + עבדי “sluga moj”
- *Zajednička tema za 2. i 3. dio u v20s.25:*

- בריתי “moj Savez” (v25 ← v20s)

- Božji sluga, Božji Savez – pozitivna perspektiva

Posebna Božja riječ u Jr 33,14-16

- istaknuta pomoću *formule* (Jr 33,14):
  - נאם יהוה
“riječ Gospodnja”
  - “dobro *obećanje*”
 (“*riječ*” v14) iz 23,5s
  - Citat, ponavljanje – Bog vjeran ostaje:
    - Davidov potomak, Judeja, grad
    - *Uzvik za v6-9 nakon v4s – preokret?*
  - הנה “evo” (v6 usp. v14):
spasenje (v6-9) iz propasti (v4s)

Dobro obećanje u Jr 33,14-16 (2)

- *Tripud ponovljena tema צדקה:*
- *izdanak pravedni (v15)*
- *vladati po pravici (v15)*
- *“יהוה, pravda naša” (v16)*
– ime Jeruzalema
- *Povezana s משפט (mišpaṭ v15)*
- = “pravo” v15 (= Tora, Zakon tj. Pouka)
- drugi kriterij vladanja

Cjelina i glavni dio

- כה אמר יהוה – *glasnička formula* u Jr 33:
- v2.4.10.12.17.20.25
- “ovako govori Jahve” 7x
- *Glavni dio teksta v1-18:*
  - Mjesto i veličina u Jr 33, glasnička formula:
  - prvi i najveći, 5x כה אמר יהוה
- *2x temeljna najava u v7.11:* שׁוּב שְׁבוּת *šûb šêbût* (usp. v26 + 29,14; 30,3.18; 31,23; 32,44; 49,6.39)
- “preokrenuti sudbinu” (ukupno 10x u Jr, 3x u c33)

Formalna obilježja u Jr 33,1-18:

- 1. *Dodatno isticanje Božjega govora u v11.13*
- 2x אמר יהוה “rekao je...”
(v11.13 KS: riječ je...
Š. govori, veli...)
- 2. *Uzročni veznik 2x כי (kî v4.17)*
  - A) “Jer” – Jeremija treba zazvati Boga (v3) zbog (v4s):
  - “kućâ ovoga grada” napunjenih tjelesima (v4s)
    - B) Razlog za v14-16 (pravednost, potomstvo, spasenje, siguran život) jest v17s:
- obećanje trajnog kraljevstva i svećenstva

Potomstvo Davidovo

- *nastavak na 2 Sam 7 u*
Jr 33,15.17.21.22.26
  - **1. dio: “izdanak pravedni” (15)**
  - **“neće nestati potomka na prijestolju” (17)**
  - **2. dio: “sin” בן sluge Božjeg Davida (21)**
  - **“potomstvo” (sjeme זרע) sluge Božjeg Davida (22)**
  - **3. dio: “potomstvo” (sjeme זרע) Jakova i Davida (26)**
- **5x u Jr 33**
- **Veza 1. s 2. i 3. dijelom**

Grad i stvorenje

- 1. dio (v1-18): grad i zemlja
  - Elementi iz Post u v20.22 (2. dio: 19-22):
- 2x dan, noć (v20)
- vojska nebeska, pijesak morski (v22)
  - U v25 (3. dio: 23-26):
- dan i noć, nebo i zemlja (v25)
  - *Savez* u v20.25:
- hebr. “moj Savez: dan, i moj Savez: noć” (v20)
- hebr. “moj Savez: dan i noć” (v25)
- → stvaranje (Post 1) kao Savez (prije Noe)

Služite Gospodinu u veselju (Ps 100)

The image displays a musical score for the hymn 'Služite Gospodinu u veselju (Ps 100)'. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of two staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is composed of quarter and eighth notes. Chord symbols are placed above the staff: D, A, D, and D7. The lyrics 'Slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju,' are written below the notes. The second staff continues the melody with a treble clef, one sharp, and 4/4 time. Chord symbols G, D, A, and D are placed above the staff. The lyrics 'slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju!' are written below the notes. The score ends with a double bar line.

D A D D7

Slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju,

G D A D

slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju!

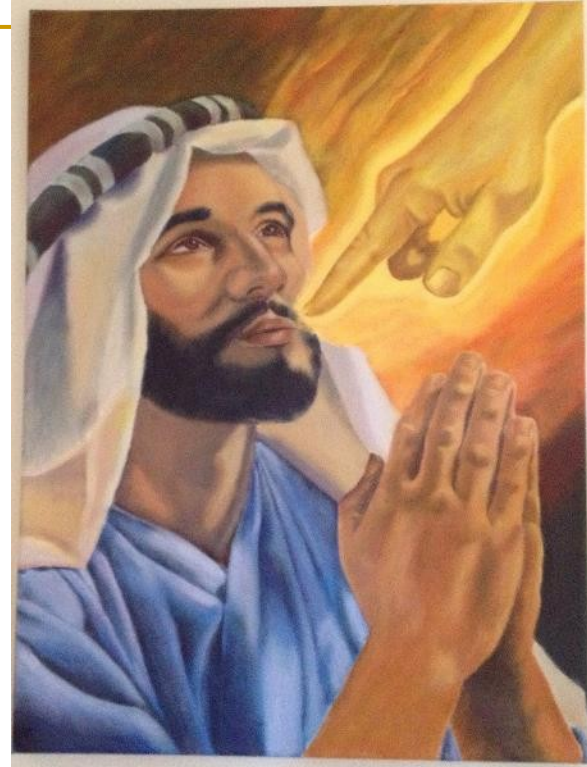
Komunikacijska struktura

- **Bog se obraća proroku (2. jd):**
  - **a) glagoli (v3.24):**
- **“zazovi!” (v3)**
- **“ne znaš” (v3)**
- **“nisi li opazio?” (v24)**
  - **b) zamjenica (hebr. nastavak) v3**
- **odazvat ću *ti* se i objavit ću *ti* (v3)**
- **“proročka formula” u 3. jd.**

Spasenje

- **uloga c33 u Knjizi:**
  - završetak pozitivnih proroštava
  - poglavlje koje najviše govori o spasenju
- **“zazovi i odazvat ću se” (Jr 33,3)**
- **utemeljeno obećanje – funkcija Jr 33 s obzirom na 32,16-25**
  - Ili: Zašto Bog drugi put govori proroku?
- **Jr 33: Božji odaziv na Jeremijinu molitvu**

Promjena sudbine u Jr 33

- Teološka jezgra ZLA u Jr 33,5.8:
  - “moja srdžba”
  - “moja jarost”
  - “odvratih lice svoje”
- 2x “sagriješiti” (v8)
  - protiv mene

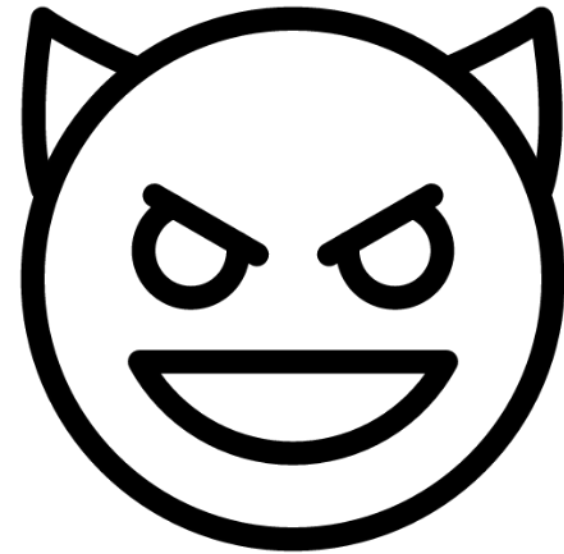

DOBRO nasuprot zlu u Jr 33

- 2x רפא (v6), 2x שלום (v6.9),
2x הטבה (v9)
- iscijeliti, ozdraviti (v6);
mir (v6.9);
dobro, sreća (v9)
- 3x “promijenit ću sudbinu” (1. jd. v7.11.26)
  - Stvoritelj (v2) →
dobročinitelj i mirotvorac (1. jd. v9)
  - smjer promjene, zaključak: ריחם *riḥam* (v26):
- smilovati se (v26)

Formalni elementi spasenja

- oko 15 izraza u Jr 33 označuje zlo
- dvostruko više za spasenje
  - **Dokle o zlu?**
- do v10
  - **Što s “odbaciti” u v24.26?**
  - u v24 “odbaciti” neprihvaćen citat
- Ljudi govore: יהוה je odbacio (24)
  - u v26 “odbaciti” u irealnoj pogodbi:
- Da nema moga Saveza, odbacio bih... (26)

5 x 3 slike spasenja u Jr 33

- 3x u Jr 33,7.11.26?
- **promjena sudbine (v7.11.26)**
  - 3x punina, כֹּל *kol* “sav” u v9?
- **“sve dobro”, “sva sreća”, “sav mir” (v9)**
  - 3x atributa za Jeruzalem u v9:
- **“radost”, “hvala”, “čast” (v9)**
  - 3x pravednost u v15s:
- **a) izdanak pravedni, b) čini pravicu (v15); c) יהוה pravda naša (v16)**
  - 3x potomstvo (3 imenice) u v15.21s.26:
- **“izdanak” (v15), “sin” (v21), “sjeme” (v22.26)**

The Photo of the Man, An Illustration
Creative Commons - CC BY 4.0

Spasenje – za koga?

- *Bog čini “sve dobro” (Jr 33,9):*
- **“sve dobro kojim ću ih nadijeliti” (KS)**
- **“sve dobro, što ću im iskazati” (Š.)**
  - *Tko su “oni” (“ih”, “im”)?*
- **subjekt slušanja su “svi narodi svijeta”**
- **“oni” – Jeruzalem i Juda (v6) ⇔ svi narodi (v9)**
  - **kozmička perspektiva u 2. i 3. dijelu**

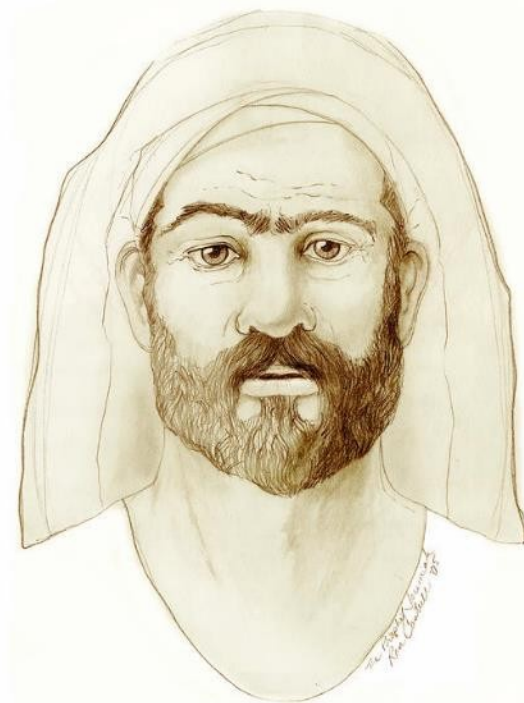
Donatello, Prorok Jeremija

Iz trostruke propasti spasenje

- Rat u Jr 33:
  - tamnica (v1); porušiti, nasip, mač (v4); borba (v5)
  - ⇔ mir (v6.9); biti spašen, živjeti spokojno (v16);
- Opustošenje u Jr 33:
  - trupla (v5), pustinja, pusto mjesto, bez čovjeka bez životinje (v10.12); opustošene ulice (v10)
  - ⇔ podići (graditi v7); pastir (v12); brojati stado (v13)
- Grieh u Jr 33:
  - pobiti (udariti), srdžba i jarost, skriveno lice (Bog); opakost (v5); sagriješiti, skriviti, odmetnuti se (v8) (narod)
  - ⇔ očistiti, oprostiti (v8); smilovati se (v26); 4x “moj Savez” v20[2x].21.25

Veća mjera dobra u Jr 33

- Smrt (Jr 33,5) ⇔ život (v17s)
- 1x “trupla” (v5)
- ⇔ 2x “nikada neće nestati potomka” (v17s)
- 1x רַע *ra’* (v5) ⇔ 3x טוֹב *tôb* (v9.14)
- KS: “opakost”; Š: “zloća” (v5)
- ⇔ KS: “sve dobro”,
“sva sreća” (v9);
Š: “sve dobro” 2x (v9)
i KS: “dobro obećanje”; Š: “obećanje” (v14)

“Stand at the crossroads and look; ask for the ancient paths,
ask where the good way is, and walk in it,
and you will find rest for your souls.”
Jeremiah 6:16

